

Oliwia Kaczmarczyk

e-mail: 181644@ue.wroc.pl

ORCID: 0000-0003-3058-7642

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wpływ zmian podatkowych na obciążenia fiskalne zawodów medycznych na przykładzie fizjoterapeuty

DOI: 10.15611/2023.54.1.05

JEL Classification: K34, H21

Streszczenie: System podatkowy w Polsce umożliwia pewną swobodę w przypadku wyboru form opodatkowania działalności gospodarczej. Celem badawczym artykułu jest analiza wyboru najkorzystniejszej formy opodatkowania dla podmiotu z branży fizjoterapeutycznej z uwzględnieniem zmian podatkowych, które zaszły na przestrzeni ostatnich lat. W części teoretycznej artykułu posłużono się następującymi metodami badawczymi: analizą aktów prawnych oraz analizą literatury przedmiotu. Następnie zastosowano metodę wnioskowania logicznego. Przeprowadzono symulację wyboru formy opodatkowania, która umożliwia wybranie najkorzystniejszego wariantu dla jednoosobowej działalności gospodarczej. Wnioski: zmiany w polskim prawie podatkowym wpłynęły na obciążenia fiskalne fizjoterapeutów. Przy założonych przychodach i kosztach najkorzystniejszą formą opodatkowania okazał się podatek progresywny.

Słowa kluczowe: branża fizjoterapeutyczna, podatek dochodowy od osób fizycznych, optymalizacja podatkowa, system podatkowy

1. Wstęp

W dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej coraz więcej osób po ukończeniu studiów z zakresu fizjoterapii myśli o założeniu własnej działalności gospodarczej. Młodzi przedsiębiorcy dążą do realizacji różnych celów. Jednym z nich jest osiągnięcie nadwyżki przychodów nad kosztami przy jednoczesnej optymalizacji obciążeń fiskalnych. Jednak nieustannie zmieniające się przepisy prawa podatkowego skutecznie zniechęcają młodych przedsiębiorców do prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek. Potwierdzają to badania wskazujące, iż wysokość obciążeń podatkowych jest uważana za jedną z podstawowych barier rozwoju przedsiębiorczości w Polsce (Global Entrepreneurship Monitor, 2020; Kochmańska, 2007, s. 61). Polski przedsiębiorca spędza przeciętnie 280 godzin rocznie na wypełnianiu zestawów zeznań podatkowych, co plasuje Polskę na 114 pozycji wśród badanych 180 krajów. Potwierdza to tezę o dużym stopniu skomplikowania polskich przepisów podatkowych (INFOR, 2013). Co więcej, przeprowadzone badania pokazały, iż po upływie pierwszego roku od momentu rozpoczęcia prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej aż 25% z nich ulega likwidacji bądź zawieszeniu (Lazarowicz, 2023).

Celem artykułu jest wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania dla fizjoterapeuty, z uwzględnieniem zmian w prawie podatkowym, które zostały dokonane na przestrzeni ostatnich lat. Przeprowadzona w artykule prognoza została zrealizowana na przykładzie jednoosobowej działalności gospodarczej. Do realizacji powyższego celu wykorzystano metodę wnioskowania logicznego na podstawie przewidywanych przychodów oraz kosztów osiągniętych przez przedsiębiorstwo. Wykorzystano także analizę aktów prawnych oraz literatury z badanego zakresu.

2. Opis branży fizjoterapeutycznej

W dzisiejszych czasach niejednokrotnie można dostrzec błędne definiowanie pojęcia zawodów medycznych. W dużym stopniu jest to spowodowane tym, iż ludzie utożsamiają pojęcie zawodu medycznego głównie z lekarzami oraz pielęgniarkami, zapominając o pozostałych profesjach. Według Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, art. 2, prawo do wykonywania zawodów medycznych przysługuje „osobie uprawnionej na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobie legitymującej się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny”. Wspomniana ustawa dzieli zawody medyczne na dwie podstawowe grupy (tab. 1).

Tabela 1. Podział zawodów medycznych

Grupa	Zawód
I	lekarze, stomatolodzy, pielęgniarki, położne, farmaceuci, ratownicy medyczni oraz fizjoterapeuci
II	technicy dentyści, masażyści, technicy farmaceutyczni, logopedzi oraz opiekuni medyczni

Źródło: opracowanie własne na podstawie (Główny Urząd Statystyczny, 2023).

Pierwsza grupa zawodów medycznych stanowi profesje, które są ściśle regulowane przez poszczególne ustawy. W celu legalnego wykonywania zawodu konieczne jest ukończenie studiów wyższych oraz, w niektórych przypadkach, odbycie praktyki zawodowej obejmującej okres od 6 do 13 miesięcy (Pochręst-Motyczyńska, 2019). W przypadku drugiej grupy wymagania te znacznie się różnią, gdyż w celu wykonywania zawodu wystarczające jest ukończenie szkoły policealnej lub specjalistycznego kursu.

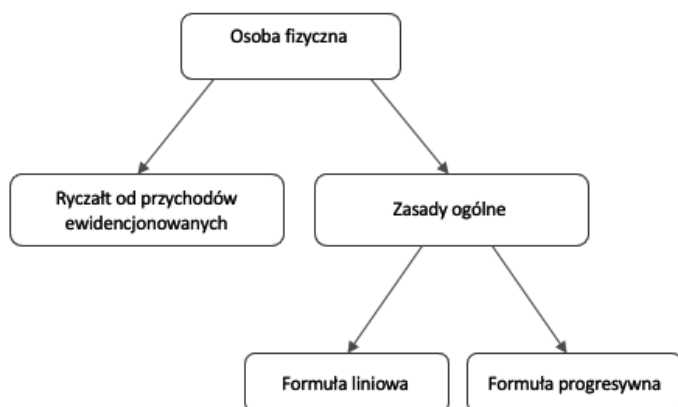
Branża fizjoterapeutyczna jest na 3. miejscu pod względem liczby zatrudnionych osób wśród zawodów medycznych. Z roku na rok zwiększa się liczba studentów, w związku z tym stale rośnie odsetek osób otrzymujących tytuł magistra fizjoterapii. W 2021 r. nastąpił znaczny wzrost liczby fizjoterapeutów – ok. 10 punktów procentowych w porównaniu do 2020 r. (Krajowa Izba Fizjoterapeutów, 2023). Zwiększa

się także liczba uczelni umożliwiających kształcenie w zakresie fizjoterapii (Woźniak, 2021). Nieustanne oraz stale rosnące zainteresowanie branżą fizjoterapeutyczną w głównej mierze wynika z tego, iż w większości państw dobrze rozwiniętych oraz uprzemysłowionych zwiększa się odsetek osób w wieku 65 lat i więcej (Główny Urząd Statystyczny, 2020). Branża usług fizjoterapeutycznych będzie rozwijała się z każdym rokiem, gdyż stale będzie zwiększał się popyt w tym zakresie. Fizjoterapia jest jednym z głównych elementów leczenia podczas procesu starzenia się człowieka. U starszych osób drobny uraz lub operacja będzie wymagała podjęcia leczenia fizjoterapeutycznego w celu przyśpieszenia okresu rekonwalescencji (Twoja-Rehabilitacja, b.d.).

3. Zmiany w prawie podatkowym dotyczące fizjoterapeutów

Po ukończeniu studiów z zakresu fizjoterapii oraz nabyciu wymaganych kwalifikacji młodzi ludzie poszukują stabilnego zatrudnienia w placówkach, które oferują im umowę o pracę. Jednak część z nich po pewnym czasie, gdy zdobędzie doświadczenie, myśli o założeniu własnej jednoosobowej działalności gospodarczej. Posiadanie własnej firmy niejednokrotnie może mieć pozytywny wpływ na wysokość generowanych zysków. Należy jednak pamiętać, iż niezbędna okaże się wiedza z zakresu podatkowo-księgowego. W dzisiejszych czasach przedsiębiorca decydujący się na prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej ma pełną swobodę wyboru formy opodatkowania swojej działalności po spełnieniu wymaganych kryteriów. Większość fizjoterapeutów prowadzących wspomnianą wcześniej jednoosobową działalność gospodarczą będzie dążyła do minimalizowania obciążeń fiskalnych za pomocą wyboru najkorzystniejszej formy opodatkowania.

W ciągu ostatnich lat nastąpiło wiele zmian w prawie podatkowym dla obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Wraz z wejściem w życie Ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz innych poszczególnych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2105) (dalej też Polski Ład) powstała nowa rzeczywistość podatkowa. Głównym celem wprowadzenia Polskiego Ładu jest odbudowa polskiej gospodarki po pandemii COVID-19 oraz zmniejszenie dysproporcji w społeczeństwie (GOV, b.d.). Obecnie w Polsce obowiązuje Polski Ład 3.0, który wprowadza zmiany dotyczące m.in. ukrytej dywidendy lub zmiany w podatku u źródła. Najnowsze zmiany nie dotyczą jednak bezpośrednio branży fizjoterapeutycznej. Zmiany wprowadzone w 2021 r. przyczyniły się do braku możliwości wyboru karty podatkowej jako formy opodatkowania jednoosobowej działalności gospodarczej. Jednak fizjoterapeuci, którzy wybrali wspomnianą formę przed dniem 31 grudnia 2021 r., mają możliwość jej kontynuacji. Możliwe formy opodatkowania uzyskiwanych dochodów zaprezentowano na rysunku 1.



Rys. 1. Formy opodatkowania jednoosobowej działalności gospodarczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie (Czechowicz, 2023).

Kolejną konsekwencją wprowadzenia Polskiego Ładu jest zmiana stawki procentowej dla zawodów medycznych, które rozliczają się ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Początkowo stawka procentowa podatku dochodowego ryczałtowanego wynosiła 17%, natomiast po wprowadzeniu zmian stawka ta została obniżona do 14%. Należy mieć jednak na uwadze, iż dotyczy to tylko zawodów medycznych, do których zalicza się fizjoterapeutów (My Fiz.io., 2021). Przy wyborze wspomnianej formy opodatkowania nie ma możliwości odliczania kosztów związanych z prowadzeniem działalności od przychodu, w związku z czym nie ma możliwości obniżenia podatku. Należy również pamiętać o obowiązku zapłacenia składki zdrowotnej, która wynosi 9% oraz jest liczona od podstawy wymiaru (to jest wysokości przeciętnego wynagrodzenia). Od lipca 2022 r. istnieje bowiem możliwość częściowego odliczenia wspomnianej składki od przychodu (Krajowa Izba Fizjoterapeutów, 2020).

Zmiany w rozliczaniu działalności nie dotyczą tylko ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, lecz wszystkich form opodatkowania jednoosobowej działalności gospodarczej (tab. 2).

Tabela 2. Zmiany rozliczania jednoosobowej działalności gospodarczej

Forma opodatkowania:	Przed wprowadzeniem Polskiego Ładu	Po wprowadzeniu Polskiego Ładu
1	2	3
Podatek liniowy	<ul style="list-style-type: none"> • składka zdrowotna w wysokości 9% podstawy wymiaru składki, • możliwe odliczenie składki zdrowotnej od podatku, • stawka podatku PIT 19% 	<ul style="list-style-type: none"> • składka zdrowotna wynosi 4,9% podstawy wymiaru składki, niemniej jednak niż 9% minimalnego wynagrodzenia, • możliwe odliczenie od dochodu do limitu 8700 zł, • stawka podatku PIT wynosi 19%

Tabela 2, cd.

1	2	3
Skala podatkowa	<ul style="list-style-type: none"> • składka zdrowotna w wysokości 9% podstawy wymiaru składki, • możliwe odliczenie od podatku, • stawka podatku PIT w wysokości 17% dla dochodów rocznych do 85 528 zł oraz 32% od nadwyżki 	<ul style="list-style-type: none"> • składka zdrowotna wynosi 9% podstawy wymiaru składki, niemniej jednak niż 9% minimalnego wynagrodzenia, • brak możliwości odliczenia składki zdrowotnej, • stawka podatku PIT wynosi 12% dla dochodów rocznych do 120 000 złotych oraz 32% od nadwyżki
Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	<ul style="list-style-type: none"> • składka zdrowotna wynosi 9% podstawy wymiaru, • możliwość odliczenia od podatku, • stawka podatku zależy od rodzaju prowadzonej działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • składka zdrowotna wynosi 9% podstawy wymiaru składki, • od lipca 2022 r. możliwe częściowe odliczenie składki od przychodu, • stawka podatku zależna od rodzaju prowadzonej działalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie (Krajowa Izba Fizjoterapeutów, 2021).

4. Symulacje wyboru formy opodatkowania na przykładzie fizjoterapeuty

Głównym celem symulacji jest wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania dla jednoosobowej działalności gospodarczej świadczącej usługi w zakresie fizjoterapii. W artykule przeprowadzono symulacje dla podmiotu świadczącego usługi z branży fizjoterapeutycznej. Wzmiankowana jednostka stosuje podmiotowe zwolnienie VAT na podstawie Ustawy z dnia 11 marca 2004 o podatku od towarów i usług, art. 113 ust. 1. Zgodnie z ustawą oznacza to, że w przypadku, gdy przedsiębiorca nie osiąga przychodów powyżej 200 000 złotych w ciągu roku, nie jest zobligowany do płacenia podatku od towarów i usług. Dodatkowo przedsiębiorstwo korzysta z preferencyjnych składek na ZUS według Ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 18a.

Tabela 3. Osiągane przychody i koszty w ujęciu rocznym (zł)

Roczny przychód	144 000,00
Roczne koszty (paliwo, materiały medyczne, abonament telefoniczny)	14 200,00
Zapłacone składki społeczne podlegające odliczeniu	4037, 82
Dochód	125 762, 18

Źródło: opracowanie własne.

Dla danych zaprezentowanych w tabeli 3 dokonano obliczenia podatku przy wykorzystaniu różnych form opodatkowania.

Opodatkowanie uzyskiwanych dochodów podatkiem liniowym:

$$125\,762,18 \times 0,19 = 23\,895 \text{ zł}$$

Opodatkowanie uzyskiwanych dochodów według stawki progresywnej:

$$(125\,762,18 - 120\,000) \times 0,32 + 10\,800 = 12\,644 \text{ zł}$$

Opodatkowanie uzyskiwanych przychodów podatkiem dochodowym zryczałtowanym:

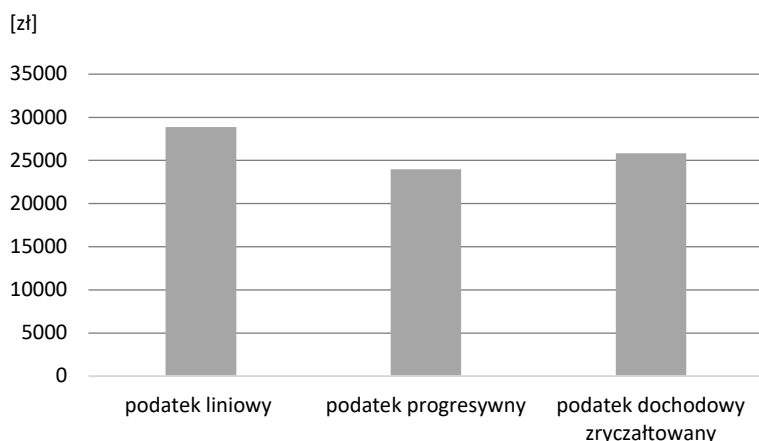
$$139\,962,18 \times 0,14 = 19\,595 \text{ zł}$$

Obliczony podatek nie uwzględnia rocznych składek zdrowotnych, które przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Łączne obciążenia budżetowe, wysokość składek zdrowotnych

Forma opodatkowania:	Wysokość składki zdrowotnej (zł)	Podatek po uwzględnieniu składki zdrowotnej (zł)	Łączne obciążenia budżetowe (zł)
Podatek liniowy	6162,35	22 724	28 886
Podatek progresywny	11318,59	12 644	23 963
Podatek dochodowy zryczałtowany	6718,68	19 124	25 843

Źródło: opracowanie własne.



Rys. 2. Roczne obciążenia budżetowe w podziale na formy opodatkowania

Źródło: opracowanie własne.

W przeprowadzonej symulacji można dostrzec, iż najniższe łączne obciążenie budżetowe jest w przypadku rozliczania działalności podatkiem progresywnym, pomimo braku możliwości odliczenia składki zdrowotnej. W przypadku wyboru podatku liniowego składka zdrowotna byłaby najniższa. Jednak należy mieć na uwadze, iż stawka podatku wynosi 19%, w związku z czym łączne zobowiązanie jest najwyższe. Co więcej, przy wyborze wspomnianej formy opodatkowania konieczne jest prowadzenie podatkowej księgi przychodów i rozchodów (PKPiR). Biorąc pod uwagę wyniki z tabeli 4, zastosowanie podatku dochodowego zryczałtowanego powoduje nieco wyższe obciążenia, aniżeli przy podatku progresywnym.

5. Zakończenie

Ze względu na błędne definiowanie branży medycznej w artykule scharakteryzowano zawody medyczne oraz dokonano ich podziału na dwie grupy. Dodatkowo opisano branżę fizjoterapeutyczną, która niewątpliwie rozwija się dynamicznie z każdym rokiem. Jedną z przyczyn wzrostu znaczenia branży fizjoterapeutycznej jest zwiększenie się liczby osób w wieku 65 lat i więcej w Polsce. Korzystanie z usług fizjoterapeutycznych pozwala ograniczyć negatywne konsekwencje wynikające z naturalnego procesu starzenia się człowieka. Przez wykonywanie ćwiczeń, zaleconych przez fizjoterapeutę, pacjent zgłaszający dolegliwość jest w stanie powrócić do dawnej sprawności fizycznej, a tym samym polepszyć swoje samopoczucie oraz komfort życia. W starzejącym się społeczeństwie zawód fizjoterapeuty staje się coraz bardziej popularny, o czym świadczy nieustannie zwiększający się odsetek osób będących na kierunku fizjoterapia na uczelniach wyższych. Dodatkowo zmiany prawne dotyczące uregulowania zawodu fizjoterapeuty wpłynęły na poprawę wizerunku branży fizjoterapeutycznej.

W tekście zaprezentowano również zmiany podatkowe w zakresie form opodatkowania zawodów medycznych w ciągu ostatnich 3 lat. Branża medyczna stała się szczególnym przedmiotem zainteresowania instytucji zmieniających prawo podatkowe. Część rozwiązań podatkowych była kierowana bezpośrednio do tej branży. Z pewnością wynika to z jej istotnego znaczenia dla gospodarki. Przeprowadzono symulację z wykorzystaniem prognozowanych przychodów i kosztów dla podmiotu świadczącego usługi fizjoterapeutyczne. W kwestii rozliczania działalności gospodarczej najkorzystniejszy okazał się podatek progresywny. Podatek liniowy jest zaś najmniej opłacalny ze względu na wysokość łącznych zobowiązań budżetowych.

Przy wyborze opodatkowania przedsiębiorca powinien kierować się nie tylko wysokością zobowiązań budżetowych, ale także obowiązkami związanymi z ich ustaleniem. Przy podatku dochodowym zryczałtowanym obowiązki te są najmniejsze, gdyż podatnik jest zobowiązany do prowadzenia jedynie ewidencji sprzedaży. W przypadku podatku liniowego oraz progresywnego jest wymagane prowadzenie Podatkowej Księgi Przychodów i Rozchodów (PKPiR), co z pewnością jest utrudnieniem dla młodych przedsiębiorców. W artykule pominięto rozrachunki z tytułu VAT, co może stanowić przedmiot dalszych badań.

Literatura

- Czechowicz, E. (2023). *Zmiana karty podatkowej na inną formę opodatkowania. Termin mija 20 stycznia 2023 r.* Pobrane 11 lutego 2023 r. z <https://www.pit.pl/aktualnosci/zmiana-karty-podatkowej-na-inna-forme-opodatkowania-termin-mija-20-stycznia-2023-1007827>
- Global Entrepreneurship Monitor. (2020). Pobrane 6 lutego 2023 z <https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/Raport-z-badania-GEM-Polska-2020.pdf>
- Główny Urząd Statystyczny. (2020). Pobrane 8 lutego 2023 z <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/zdrowie/zdrowie/dzialalnosc-lecznicza-zakladow-lecznictwa-uzdrowiskowego-i-stacjonarnych-zakladow-rehabilitacji-leczniczej-w-2018-roku,12,3.html>
- Główny Urząd Statystyczny. (2023). Pobrane 7 lutego 2023 z <https://stat.gov.pl/wyszukiwarka/?query=tag:zaklad+rehabilitacji+leczniczej>
- GOV.pl. (b.d). *Polski Ład*. Pobrane 10 lutego 2023 z <https://www.gov.pl/web/polski-lad/nizsze-podatki>
- INFOR.pl (2013, 30 stycznia). *Polski system podatkowy ciąży polskim przedsiębiorcom*. Pobrane 5 lutego 2023 z <https://ksiegowosc.infor.pl/obrot-gospodarczy/dzialalnosc-gospodarcza/139589,Skomplikowany-system-podatkowy-ciazy-polskim-przedsiębiorcom.html>
- Kochmańska, M. (2007). *Bariery rozwoju przedsiębiorczości małych i średnich firm*. Kraków: Akademia Pedagogiczna w Krakowie.
- Krajowa Izba Fizjoterapeutów. (2020, 23 grudnia). Komunikat dotyczący uwzględnienia fizjoterapeutów w definicji wolnego zawodu w kwestii rozliczania ryczałtu 17%. Pobrane 12 lutego 2023 z <https://kif.info.pl/informacje/komunikat-dotyczacy-uwzględnienia-fizjoterapeutow-w-definicji-wolnego-zawodu-w-kwestii-rozliczania-ryczałtu-17>
- Krajowa Izba Fizjoterapeutów. (2021, 30 grudnia). *Polski Ład – co oznacza dla fizjoterapeuty?* Pobrane 7 lutego 2023 z <https://kif.info.pl/informacje/polski-lad-co-oznacza-dla-fizjoterapeuty>
- Krajowa Izba Fizjoterapeutów. (2023). Konferencja prasowa Polskiej Izby Fizjoterapeutów. Pobrane 9 lutego 2023 z <https://kif.info.pl/konferencja-prasowa-krajowej-izby-fizjoterapeutow>
- Lazarowicz, A. (2023). Jednoosobowa działalność gospodarcza w 2023 roku. Pobrane 7 lutego 2023 z <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-jednoosobowa-dzialalnosc-gospodarcza-krok-po-kroku>
- My Fiz.io. (2021, 23 sierpnia). *Nowy Polski Ład. Czy dotyczy także fizjoterapeutów?* Pobrane 11 lutego 2023 z <https://blog.myfiz.io/nowy-polski-lad-czy-dotyczy-takze-fizjoterapeutow>
- Pochrząst-Motyczyńska, A. (2019, 8 lutego). *Coraz większe uprawnienia fizjoterapeutów*. Pobrane 10 lutego 2023 z <https://www.prawo.pl/zdrowie/praktyka-zawodowa-fizjoterapeutow-w-rejestrze-podmiotow,369212.html>
- Twoja Rehabilitacja. (b.d). *Aktywność fizyczna osób w starszym wieku*. Pobrane 9 lutego 2023 z <https://twoja-rehabilitacja.pl/blog/aktywnosc-starszych/>
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535)
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 137, poz. 887)
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654)
- Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2105)
- Woźniak, E. (2021). *Zawód fizjoterapeuty – zawodem XXI wieku. Analiza podstawowej wiedzy z zakresu fizjoterapii wśród studentów rozpoczynających studia na kierunku fizjoterapia*. Opole: Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa.

Impact of Tax Changes on the Fiscal Charges of Medical Professions on the Example of a Physiotherapist

Abstract: The tax system in Poland allows for some freedom in choosing the forms of taxation of economic activity. The research objective is to present the impact of tax changes on the fiscal burden of medical professions on the example of the physiotherapist profession. In the theoretical part of the article, the following research methods were used: analysis of legal acts and analysis of the literature on the subject. Then the method of logical reasoning was applied. A simulation of the choice of the form of taxation was carried out, which enables the selection of the most advantageous variant for sole proprietorship. Conclusions: tax changes in the Polish tax law influenced the fiscal burden of physiotherapists. With the assumed revenues and costs, the progressive tax turned out to be the most advantageous form of taxation.

Keywords: physiotherapeutic industry, personal income tax, tax optimization, tax system